

De relatie tussen de hoogte van de perinatale sterfte en de plaats van bevalling; een poging tot correctie

Na lezing van de Brief aan de Redactie van MAATHUIS en DE JONGE (1979) kan men verzuchten: „Het is uitermate gevaarlijk uitsluitend op grond van dergelijke uitkomsten (nl. van de bewerking van de cijfers van de tijdreeks over de jaren 1952-1975) tot een *oorzakelijk* verband te besluiten tussen de hoogte van de hospitalisatie enerzijds en de hoogte van de perinatale sterfte anderzijds.” Deze brief illustreert o.i. op uitstekende wijze hoe gevaarlijk een dergelijke conclusie kan zijn. Wij moeten er echter op wijzen, dat deze tussen aanhalingstekens geplaatste zin vrijwel letterlijk is overgenomen uit het oorspronkelijke stuk van HOOGENDOORN (1978, bl. 1173). Laatstgenoemde heeft zich dan ook wél in acht genomen zijn slotconclusie over een eventueel causaal verband tussen de beide variabelen niet uitsluitend te baseren op de uitkomsten van de in discussie gestelde tijdreeks.

Voor het overige zijn wij, om herhalingen te voorkomen, zo vrij de schrijvers te verwijzen naar hetgeen in dit nummer van dit Tijdschrift is gezegd onder de punten 2-6 in het antwoord aan TREFFERS en BREUR en aan AMENT c.s.

Literatuur: HOOGENDOORN, D. (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 1171. — MAATHUIS, J. B. en H. DE JONGE (1979) *Ned. T. Geneesk.* 123, 973.

Wijhe, mei 1979

C. A. W. CITTEUR
D. HOOGENDOORN

Nogmaals: de plaats van de bevalling en de perinatale sterfte

De discussie in dit Tijdschrift over de plaats van de bevalling met betrekking tot de perinatale sterfte is helaas in de tijd zeer lang gerek. Na ons artikel, verschenen in maart 1978 (TREFFERS 1978), volgden HOOGENDOORN (1978), KLOOSTERMAN (1978), VAN ALTEN (1978), TREFFERS en BREUR (1978), HOOGENDOORN en CITTEUR (1978), TREFFERS en BREUR (1979) en ten slotte MAATHUIS en DE JONGE (1979). De laatste auteurs stellen dat gegevens over de relatie tussen de perinatale sterfte en het percentage bevallingen in het ziekenhuis ten onrechte tot de conclusie hebben geleid dat verdere toeneming van het aantal ziekenhuisbevallingen zonder meer een daling van de perinatale sterfte met zich mee zal brengen. Voor wie de discussie gevolgd heeft behoeft het weinig betoog dat wij het met deze stelling van harte eens zijn. Ook de tweede conclusie van MAATHUIS en DE JONGE, dat de tot nu toe gepresenteerde cijfers geen basis kunnen vormen voor beleidsbeslissingen ten aanzien van de optimale plaats van de bevalling, kunnen wij onderschrijven. In ons eerste artikel (TREFFERS 1978) betoogden wij dat er niet of nauwelijks verband is tussen de regionaal zo sterk verschillende perinatale sterfte en de regionale hospitalisatie bij de bevalling in Nederland. Dat betoog wordt door MAATHUIS en DE JONGE niet aangevochten. Met opzet hebben wij onze conclusie ten aanzien van het verloskundig beleid uiterst voorzichtig gesteld; voor het bepalen van een beleid zijn andere gegevens nodig, bijvoorbeeld de gegevens zoals die door VAN ALTEN (1976, 1978) zijn verzameld over de verloskundige zorg bij huis- en ziekenhuisbevallingen. De toename van het aantal ziekenhuisbevallingen zal overigens voorlopig wel doorgaan, maar het is zaak aan

deze kwantitatieve verschuiving niet zonder meer conclusies te verbinden met betrekking tot een kwalitatieve verbetering.

Literatuur: ALTEN, D. VAN (1976) *Rapport perinatale sterfte 1970 t.m. 1973*. Kraaminrichting verloskundige huispraktijk. Stichting Centrum voor Kraamzorg en Verloskundige Hulp „Zaanstreek”; (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 1178. — HOOGENDOORN, D. (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 1171. — HOOGENDOORN, D. en C. A. W. CITTEUR (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 1857. — KLOOSTERMAN, G. J. (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 1161. — MAATHUIS, J. B. en H. DE JONGE (1979) *Ned. T. Geneesk.* 123, 973. — TREFFERS, P. E. (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 291. — TREFFERS, P. E. en W. BREUR (1978) *Ned. T. Geneesk.* 122, 1856; (1979) *Ned. T. Geneesk.* 123, 852.

Amsterdam, mei 1979

P. E. TREFFERS
W. BREUR

(Discussie gesloten; Redactie.)

Corticosteroiden in de dermatologie

Hoewel het artikel „Corticosteroiden in de dermatologie” (POLANO 1977) al weer een jaar geleden in uw tijdschrift gepubliceerd werd, menen wij toch nog eens de aandacht te moeten vestigen op de indeling van dermocorticosteroiden, gerangschikt naar effectiviteit. Clobetasolpropionaat (Dermovate) (CP) werd daarbij als enige ondergebracht in niveau 4. Uit de tekst bleek dat Polano nog geen ervaring had met betamethasondipropionaat (Diprosone) (BD), waardoor een juiste indeling van BD niet werd gegeven. Nu achten wij dergelijke schema's van grote betekenis voor de medicus practicus, maar dan moeten alle veelvuldig voorgeschreven preparaten wel op de juiste plaats in een dergelijk overzicht worden ondergebracht.

Naar onze mening kan BD qua effectiviteit worden geplaatst in dezelfde categorie als CP. Deze mening baseren wij op onze eigen jarenlange bijzonder goede klinische resultaten en op de literatuur (VOIGTLÄNDER 1977; VAN DER HARST e.a. 1978) die geen significante verschillen tussen de effectiviteit van beide preparaten constateerden. Een andere reden om nogmaals aandacht te vragen voor BD en CP is de volgende. Wij menen dat er behalve de effectiviteit wel degelijk verschil tussen BD en CP bestaat, namelijk wat betreft de veiligheid. In vele publikaties wordt gewaarschuwd voor de potentiële bijwerkingen van CP, zowel algemene als lokale (STAUGHTON en AUGUST 1975; VOIGTLÄNDER 1977). Vaak wordt er bovendien een limiet aan de te gebruiken hoeveelheid gesteld:

Fabrikant: 50 g/week (introductiebrief);

SNEDDON 1976: 30 g/week;

POLANO 1977: 45 g/week;

VAN DER HARST 1978: 45 g/week;

CMPC-advies 1978: 30 - 60 g/week — niet langer dan 2 á 3 weken.

Gelukkig hebben wij in BD een qua effectiviteit gelijkwaardig preparaat dat veiliger is en waarvoor deze strenge restricties niet behoeven te gelden. Om te voorkomen dat BD als relatief veilig alternatief voor CP aan de medicus practicus zou ontgaan, leek het ons belangrijk om dit te signaleren.

Literatuur: CMPC-advies (januari 1978). — HARST, L. C. A. VAN DER, G. SMEENK, R. M. BURGER e.a. (1978) *Ned. T.*